Lietas Nr. C31491912
Lietas arhīva Nr. C-0542-15/9

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2015.gada 23.martā

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese S.Sondare
ar tiesas sēdes sekretāri K.Atvaru,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „Reverta" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2012.gada 3.septembrī AS „Reverta", pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1651., 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1934., 1943. un 1946.pantu, cēla tiesā prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2005.gada 2.novembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums Nr.115634108, saskaņā ar kuru atbildētājs saņēmis American Express Gold kredītkarti un atbildētājam piešķirts kredītlimits LVL 2000,00 apmērā.

Par aizdevuma lietošanu atbildētājs apņēmies maksāt aizdevējam procentus un veikt samaksu par bankas transakcijām/pakalpojumiem atbilstoši aizdevējam noteiktajam pakalpojumu cenrādim.

Atbildētājs ar līgumu nodibinātās saistības nav pildījis, līdz ar to prasītājs ir aprēķinājis paaugstinātos procentus par aizdevuma lietošanu un līgumsodu.

Ņemot vērā minēto prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja pamatparādu LVL 1725,63, nolīgtos procentus LVL 273,63 apmērā, kas sastāv no kredīta procentiem LVL 284,30 un paaugstinātajiem procentiem LVL 299,33 un līgumsodu LVL 66,14 apmērā, kā arī piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

Puses uz tiesas sēdi nav ieradušās.

2015.gada 2.martā tiesā saņemts prasītāja iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez tā pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē, norādot, ka prasība tiek uzturēta pilnā apmērā.

Atbildētājs par tiesas sēdes vietu un laiku informēts likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot pavēsti uz deklarēto dzīvesvietas adresi. Par attaisnojošiem iemesliem, sakarā ar neierašanos uz tiesas sēdi, atbildētājs tiesu nav informējis, tādejādi, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādīto pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās tiesas sēdē, atzīstot, ka lietā, atbilstoši Civilprocesa likuma 208.^{1}pantam, taisāms aizmugurisks spriedums.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu, saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

No lietas materiāliem izriet, ka starp AS „Parex Banka" (turpmāk arī - Banka) un /pers. B/, pamatojoties uz /pers. B/ 02112005. iesniegumu, noslēgts līgums, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam *American Express Gold* kredītkarti ar kredīta limitu LVL 2000,00 apmērā, attiecīgi kreditējot kartes kontu Nr./numurs/. Minētajā iesniegumā atbildētājs apliecinājis, ka ir iepazinies ar *American Express* kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumiem (turpmāk - Noteikumi), Norēķinu konta atvēršanas un apkalpošanas noteikumiem, Parex internetbankas izmantošanas un apkalpošanas noteikumiem un cenrādi.

Atbilstoši Uzņēmuma reģistra 10.05.2012. lēmumam Nr.6-12/65776, AS „Parex banka" 2012.gada 10.maijā mainīts nosaukums uz AS „Reverta", līdz ar to, tiesa atzīst, ka AS „Reverta" ir prasījuma tiesības pret atbildētāju.

Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Atbilstoši Noteikumu 5.2.3.punktam, sākot ar nākošo mēnesi pēc kredītlimita izmantošanas uzsākšanas mēneša, atbildētājam bija obligāti ne retāk kā vienu reizi trīs mēnešos līdz attiecīgai norēķinu dienai jāveic minimālās iemaksas summas ieskaitīšanu kontā, kas saskaņā ar cenrāža 35.19.15. punktu ir 5% no iztērētā kredītlimita summas un 100% no pārtēriņa.

No /pers. B/ konta Nr./konta numurs/ izraksta (lietas 34. - 58.lapa) izriet, ka atbildētājs savas saistības nav pildījis, proti, nav nodrošinājis nepieciešamās naudas summas esamību kontā, lai gan kredīta limitu ir izmantojis. No prasības pieteikumam pievienotā konta izraksta un parāda aprēķina (18. - 22. lietas lapa) izriet, ka atbildētājs nav nokārtojis saistības izlietotā kredītlimita, proti, LVL 1725,63 apmērā.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesības atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1589. pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar Noteikumu 9.2. punktu un tā 9.2.3. apakšpunktu, prasītājam ir tiesības prasīt no kredītņēmēja pirmstermiņa Līguma saistību izpildi, proti, vienpusēji atkāpties no līguma, ja kartes lietotājs izpildījis Noteikumu 5.2.3.punktā noteikto pienākumu.

Ievērojot minēto un faktu, ka /pers. B/ pieļāvis saistību izpildes nokavējumu, tiesa atzīst, ka prasītājs pamatoti izlietojis savu tiesību atteikt kredītlimitu 2009.gada oktobrī, pieprasot visu saistību izpildi pirms termiņa.

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs aizdevuma saņemšanas faktu nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojis un parādu samaksājis. Līdz ar to, tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus, faktu, ka atbildētājs ar Līgumu pielīgtās saistības nav pilnībā izpildījis. Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa

likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama neatlīdzinātā aizdevuma summa LVL 1725,63 jeb EUR 2455,35 apmērā.

Vienlaicīgi tiesas atzīst, ka apmierināms prasījums daļā par procentu par aizdevuma lietošanu piedziņu, savukārt prasījums daļā par paaugstināto procentu piedziņu noraidāms.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu, procenti par aizdevumu dodami tad, ja tie bijuši tieši norunāti.

Noteikumu 1.19. un 5.2.2.punkts noteic, ka Banka par izmantoto kredītlimitu katru dienu aprēķina kredīta procentus no izmantotās un neatmaksātās kredītlimita summas saskaņā ar bankas pakalpojumu cenrādi. Atbilstoši Bankas tarifiem (cenrādim 13. – 16.lietas lapa), par aizdevuma izmantošanu no 01.12.2008. noteikta procentu likme 22% gadā.

Kā redzams no lietas materiāliem, prasītājs par laika periodu no 01.12.2008. līdz 21.10.2009. aprēķinājis neatlīdzinātos procentus par aizdevuma lietošanu LVL 274,30 apmērā.

Tiesa atzīst, ka prasītājam ir tiesības saņemt procentus par kapitāla lietošanu, tādējādi prasījums par aizdevuma lietošanas procentu LVL 274,30 jeb EUR 390,29 apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Saskaņā ar Noteikumu 5.2.4.punktu, ja klients nav samaksājis minimālās iemaksas summu līdz katra kalendārā mēneša norēķinu dienai par attiecīgo norēķinu ciklu, Banka aprēķina paaugstinātos kredīta procentus saskaņā ar cenrādī norādīto paaugstināto kredīta procentu likmi. Atbilstoši bankas tarifiem, paaugstināto kredīta procentu likme par kavētiem norēķiniem tiek rēķināta papildus kredīta procentiem un no 16.06.2009. līdz 31.07.2009 noteikta likme 25% gadā, bet par laika posmu 01.08.2009.-31.10.2009. procentu likme noteikta 45% gadā.

Kā redzams no lietas materiāliem, prasītājs par laika periodu no 16.06.2009. līdz 31.10.2009. aprēķinājis paaugstinātos procentus LVL 299,33 apmērā.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām. Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Eiropas Kopienu Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvas 93/13/EEK preambulā norādīts, ka preču un pakalpojumu ieguvējiem jābūt aizsargātiem pret pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu, jo īpaši attiecībā uz iepriekš noformētiem standartlīgumiem. Noteikumu vienmēr uzskata par tādu, par kuru nebija atsevišķas apspriešanās, ja tas ir sastādīts jau iepriekš un patērētājam tādēļ nav bijusi iespēja iespaidot to saturu, jo īpaši saistībā ar iepriekš formulētiem standartlīgumiem (Direktīvas 3.panta 2.punkts). Direktīvas 6.pants dalībvalstīm uzliek pienākumu noteikt, ka netaisnīgi noteikumi patērētājam nav saistoši. Efektīvu patērētāju aizsardzību var nodrošināt tikai tad, ja nacionālā tiesa atzīst, ka tai ir kompetence novērst šāda veida noteikumus pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams, konkrētajā gadījumā noslēgts tipveida līgums, jo tiesa nekonstatē, ka puses būtu apspriedušas katru līguma noteikumu atsevišķi. Līgums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijusi iespēja ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Turklāt Noteikumi noformēti sīkā drukā, tie ir grūti salasāmi un paaugstināto procentu apmērs noteikts nevis pašos Noteikumos, bet gan bankas vienpusēji apstiprinātajā cenrādī.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta 2.[1] daļu, neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam.

Tiesa atzīst, ka aprēķinātajiem paaugstinātajiem kredīta procentiem ir izteikti sodošs raksturs, tiem nav leģitīms mērķis un tie acīmredzami nostāda atbildētāju neizdevīgākā stāvoklī, kas neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām un ir pretrunā ar labas ticības un taisnīguma principiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.692 .Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu" 17.4.apakšpunktu, caurspīdīguma princips uzliek par pienākumu kredīta devējam līgumā norādīt skaidrus un pamatotus iemeslus gadījumiem, kad nepieciešams grozīt kredīta līgumā ietverto procentu likmi un citus maksājumus, lai patērētājs, ja kredīta devējs šādas tiesības izmantos, varētu saprast pamatojumu šādām izmaiņām.

Kā redzams, kopš līguma noslēgšanas 2005.gada 2.novembrī prasītājs vienpusēji palielinājis paaugstinātās procentu likmes apmēru, pamatojoties uz Norēķinu konta atvēršanas un apkalpošanas noteikumu 3.12.punktu, atbilstoši kuram Bankai ir tiesības vienpusējā kārtā veikt izmaiņas Bankas pakalpojumu cenrādī un Bankas noteikumos, savukārt klients var iepazīties ar izmaiņām attiecīgos dokumentos.

Tiesa atzīst, ka šādi līguma noteikumi pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājiem un saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 12.punktu, atzīstami par netaisnīgiem līguma noteikumiem.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta astotajā daļā paredzētas sekas, kas iestājas, ja tiek konstatēti netaisnīgi līguma nosacījumi, proti, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie noteikumi nav spēkā no līguma noslēgšanas brīža, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie noteikumi.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka Noteikumu 5.2.4.punkts un Norēķinu konta atvēršanas un apkalpošanas noteikumu 3.12.punkts ir atzīstami par netaisnīgiem, tādējādi uz patērētāju nav piemērojami un prasība par paaugstināto procentu piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu, un, saskaņā ar 1720.pantu, kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Kā izriet no prasības pieteikuma, prasītājs, pamatojoties uz Noteikumu 5.2.6.punktu un AS „Parex banka" apstiprinātajiem tarifiem, par laika periodu no 01.05.2009. līdz 31.10.2009. aprēķinājis līgumsodu LVL 66,14 apmērā.

Tiesas ieskatā, prasītājam ir tiesības līgumā ietvert līgumsodu par saistību pienācīgu nepildīšanu un tā kā atbildētājs ir kavējis ar līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka atbildētājam Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu. Tiesa prasītāja aprēķināto līgumsodu vērtē kā samērīgu attiecībā pret pamatparādu, līdz ar to, prasījums ir apmierināms un no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenams līgumsods LVL 66,14 jeb EUR 94,11 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir EUR 2939,75, līdz ar to, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva EUR 251,35 un prasītāja samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70, kopā EUR 256,05.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājam atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja

likumiskos sešos procentus gadā no parāda pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 92. - 97., 189. - 195., 199., 204.[1]pantu un 208.[1]-208.[4] pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Reverta", reģistrācijas Nr.40003074590, aizdevuma pamatsummu EUR 2455,35, aizdevuma lietošanas procentus EUR 390,29, līgumsodu EUR 94,11 un tiesāšanās izdevumus EUR 256,05, kopā EUR 3195,80 (Trīs tūkstoši viens simts deviņdesmit pieci *euro*, 80 centi).

Noraidīt prasību daļā par paaugstināto procentu EUR 425,91 piedziņu.

Noteikt AS „Reverta" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 1.aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Atbildētājs nav tiesīgs pārsūdzēt aizmugurisku spriedumu apelācijas kārtībā, bet 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese S.Sondare